

โครงการเสริมพลังคนพิการ สร้างโอกาสและความเท่าเทียมในสังคม

สนับสนุนโดย

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.)

ดร.พรธิดา วิเศษศิลปานนท์ และคณะ

ภาควิชาศึกษาศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาศักยภาพคณะทำงานพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ และกลไกสำรวจข้อมูลมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ครั้งที่ 1”

ความเป็นมา

- ❖ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พัฒนา
มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ
- ❖ ประกอบด้วย 7 ดัชนี 8 องค์ประกอบ และ 26 ตัวชี้วัด
- ❖ เพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการที่เป็น
ระบบและมีประสิทธิภาพ
- ❖ สามารถคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการได้อย่าง
แม่นยำ
- ❖ กำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้อย่างเหมาะสม
และทันเหตุการณ์

ดัชนีมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

7 ด้าน 8 องค์ประกอบ 26ตัวชี้วัด

โครงการเสริมพลังคนพิการ สร้างโอกาสและความเท่าเทียมในสังคม

❖ ปี 2556

❖ ศึกษาการเข้าถึงสิทธิของคนพิการตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตฯ 32
ตำบลนำร่อง

❖ ปี 2557

❖ การบูรณาการภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับตัวชี้วัด
มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างเป็นระบบ และให้เกิดประโยชน์ต่อ
การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างครบวงจร ตลอดจนเป็นการค้นหา
และประชาสัมพันธ์คนพิการต้นแบบ

เพื่อส่งเสริมให้คนพิการ
ได้เข้าถึงสิทธิอย่างเท่า
เทียม ด้วยการบูรณา
การร่วมกับหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง เช่น ด้าน
การแพทย์ การศึกษา
การประกอบอาชีพ และ
สวัสดิการอื่นๆ ผ่าน
เครื่องมือมาตรฐาน
คุณภาพชีวิตคนพิการ
ของ พก.

เพื่อศึกษาและรายงาน
สถานการณ์คุณภาพ
ชีวิตคนพิการ และ
รายงานแผนพัฒนา
คุณภาพชีวิตคนพิการ
รายบุคคล ตามตัวชี้วัด
มาตรฐานคุณภาพชีวิต
คนพิการ รวมถึง
พัฒนาข้อมูล
สารสนเทศของ พก.
ให้ถูกต้อง ทันสมัย
และมีประสิทธิภาพ

เพื่อพัฒนาศักยภาพ
(capacity building)
กลไกคณะทำงานและ
กลไกการสำรวจข้อมูล
คุณภาพชีวิตคนพิการใน
ระดับจังหวัดและ
กรุงเทพมหานคร ให้มี
ความรู้และทักษะในการ
ปฏิบัติการเพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิตและส่งเสริม
การเข้าถึงสิทธิของคน
พิการ

ขอบเขตการดำเนินการ

แต่งตั้งโครงสร้างกลไก

- คณะกรรมการพัฒนา
มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ
ส่วนกลาง โดย พก.
- คณะทำงานพัฒนามาตรฐาน
คุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด/
กรุงเทพมหานคร ซึ่งแต่งตั้ง
ภายใต้คณะกรรมการ
ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
คนพิการจังหวัด/กทม.
- กลไกการสำรวจข้อมูลใน
ระดับจังหวัด/กทม.

- เก็บข้อมูลตามมาตรฐาน
คุณภาพชีวิตคนพิการ โดยใช้
แบบสอบถาม

- กลุ่มตัวอย่างคนพิการที่อาศัย
อยู่ในเขตของศูนย์การเรียนรู้
คนพิการในชุมชน จำนวน 76
จังหวัด จังหวัดละ 2 แห่ง /
กทม. จำนวน 10,000 คน

กลุ่มเป้าหมายการพัฒนาศักยภาพ

- กลไกคณะทำงานพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิต
คนพิการ 76 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร
จังหวัดละไม่ต่ำกว่า 2 คน
- กลไกการสำรวจข้อมูลในระดับจังหวัด/ กทม.
ประกอบด้วย บุคลากรของ พมจ. ศูนย์คุ้มครอง
สวัสดิภาพชุมชนฯ เจ้าหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้
คนพิการในชุมชน อปท. และอาสาสมัครที่
เกี่ยวข้อง จังหวัดละไม่ต่ำกว่า 4 คน

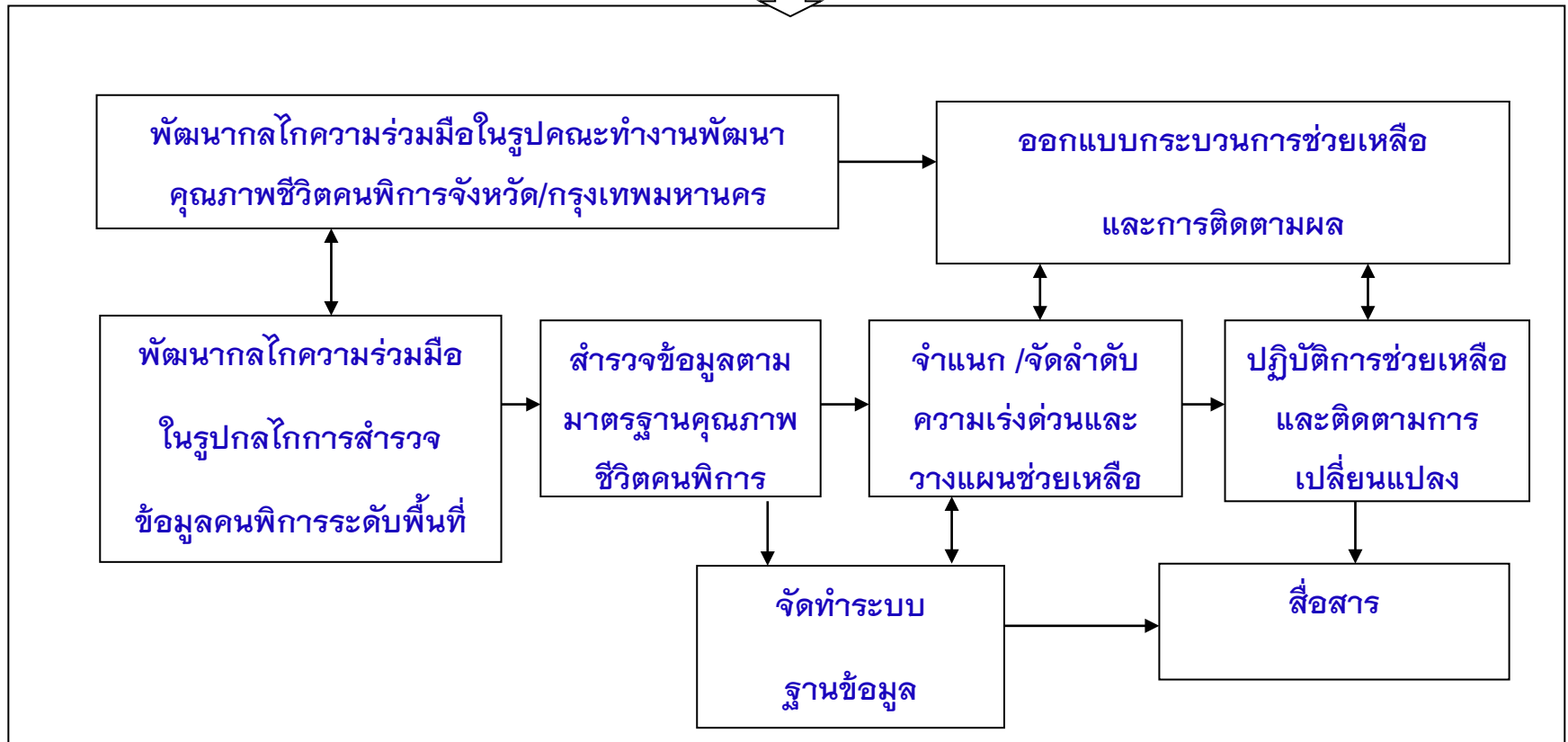

กรอบการดำเนินงาน

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด/กรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1

- อบรม พัฒนาศักยภาพคณะทำงานพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ และกลไกการสำรวจข้อมูลเชิงพื้นที่

2

- การสำรวจข้อมูลโดยใช้มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ 7 ดัชนี 8 องค์ประกอบ 26 ตัวชี้วัด จำนวน 76 จังหวัด และกรุงเทพมหานครทุกเขต จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 10,000 คน

3

- การติดตามผลการจัดเก็บข้อมูล และการให้คำปรึกษากลไกเก็บข้อมูลพื้นที่ (site visits และ coaching) โดยมีที่ปรึกษาประจำภูมิภาค

ขั้นตอนการดำเนินงาน (ต่อ)

4

- การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล และจัดทำรายงานแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการรายบุคคล ตามตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

5

- คัดเลือกข้อมูลกลุ่มตัวอย่างคนพิการที่ได้รับการสำรวจข้อมูลตามเกณฑ์การคัดเลือกที่ร่วมกันกำหนด เพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิต ร้อยละ 5

6

- จัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการ และพัฒนาข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
- จัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างคนพิการ ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

ระยะเวลาการดำเนินงาน

	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. พัฒนาศักยภาพคณะทำงานพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ พัฒนาศักยภาพกลไกการสำรวจข้อมูลเชิงพื้นที่							
- ภาคกลาง ตะวันออก ตะวันตก	24-27 มี.ค.57						
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		2-3 เม.ย.57					
- ภาคเหนือ		10-11 เม.ย.57					
- ภาคใต้		22-23 เม.ย.57					
2. การสนับสนุนการประชุมคณะทำงาน 76 จังหวัด และ กรุงเทพมหานคร จังหวัดละ 2 ครั้ง							
3. การสำรวจข้อมูลโดยใช้มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ 7 ดัชนี 8 องค์ประกอบ 26 ตัวชี้วัด							

ระยะเวลาการดำเนินงาน (ต่อ)

	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
4. การเยี่ยมพื้นที่และการให้คำปรึกษาคณะทำงานฯ และกลไกเก็บข้อมูลพื้นที่ - คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคนพิการที่ได้รับการสำรวจข้อมูลที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวนร้อยละ 5 เพื่อจัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างคนพิการ ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ - วางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการรายบุคคล ตามตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ							
5. วิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผล							
6. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางการบริหารด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ							
7. จัดทำรายงาน และนำเสนอต่อสาธารณะ							

กลไกการขับเคลื่อนมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

- นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงฯลฯ
- นโยบาย แผนหลัก และโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- ฯลฯ

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก)

- นโยบาย แผนหลัก และโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต่อคณะรัฐมนตรี
- ประสานงานและร่วมมือในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงาน
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ หรือตามกฎหมาย
- ฯลฯ

คณะอนุกรรมการส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำ จังหวัด

- ได้รับการแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี
- ประกาศกำหนดแผนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด ยุทธศาสตร์โครงการ
- ประสานการดำเนินงานที่เกี่ยวกับคนพิการกับทุกภาคส่วน
- ฯลฯ

กลไกการขับเคลื่อนมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ (ต่อ)

คณะทำงานพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด...

- ได้รับการแต่งตั้งโดย ผู้ว่าราชการจังหวัด
- คณะบุคคล โดยมี พมจ. เป็นประธานฯ ประธานสภาคนพิการทุกประเภทประจำจังหวัด เป็นรองประธานฯ และคณะทำงานซึ่งเป็นผู้บริหารหรือผู้แทนจากหน่วยงาน/องค์กร
- ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ และติดตามผลการสำรวจข้อมูลคนพิการในระดับจังหวัด โดยใช้มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามแผนการดำเนินงาน
- นำเสนอผลการสำรวจข้อมูลคนพิการ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิคนพิการในระดับจังหวัด ต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด
- คัดเลือกคนพิการต้นแบบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด จำนวนจังหวัดละ 1 คน และจัดส่งรายชื่อคนพิการต้นแบบไปยังสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

กลไกการขับเคลื่อนมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ (ต่อ)

กลไกสำรวจข้อมูลมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

- อาสาสมัครที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะทำงานฯ จังหวัด.../กทม.
- จำนวนผู้ที่ทำหน้าที่ให้เป็นไปตามความเห็นชอบของคณะทำงานฯ จังหวัด.../
กรุงเทพมหานคร
- ทำหน้าที่เป็นผู้สำรวจและรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ
- นำเข้าข้อมูลในระบบสารสนเทศที่ พก. พัฒนารุ่นเพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูล
- ให้ความร่วมมือกับคณะทำงานฯ จังหวัด.../กรุงเทพมหานครในการจำแนก/
จัดลำดับความเร่งด่วนและวางแผนช่วยเหลือคนพิการ
- ปฏิบัติการช่วยเหลือและติดตามการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตคนพิการ

การพัฒนาศักยภาพภาพกลไก

คณะทำงานพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด

บทบาท

- ส่งเสริม สนับสนุน กำกับและติดตามผลการสำรวจข้อมูลคนพิการในพื้นที่ โดยใช้มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ
- นำเสนอผลการสำรวจข้อมูลคนพิการ และให้ข้อเสนอแนะที่ประชุม คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด
- คัดเลือกคนพิการต้นแบบ

ครั้งที่ 1

- มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ
- ความรู้พื้นฐานเรื่องการประเมินผลภายใน
- การกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกคนพิการเพื่อ ออกแบบ/วางแผนพัฒนาระดับคุณภาพชีวิตตาม เกณฑ์มาตรฐาน
- การจัดทำแผนงานการติดตามประเมินผลภายใน/ แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ออกแบบร่วมกับ กลไกสำรวจข้อมูล)

ครั้งที่ 2

- การถอดบทเรียน
- การสังเคราะห์ความรู้และการจัดทำรายงาน

การพัฒนาศักยภาพภาพกลไก (ต่อ)

คณะทำงานพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด

บทบาท

- ทำหน้าที่เป็นผู้สำรวจและรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ
- นำเข้าข้อมูลในระบบสารสนเทศ
- ให้ความร่วมมือกับคณะทำงานฯ จังหวัด...

ครั้งที่ 1

- มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ เกณฑ์การวิเคราะห์
- เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
- ความรู้พื้นฐานเรื่องสิทธิคนพิการ
- การวิจัย และการนำเข้าข้อมูลในระบบสารสนเทศ
- การจัดทำแผนงานการติดตามประเมินผลภายใน/แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ออกแบบร่วมกับผู้ประเมินภายใน)

ครั้งที่ 2

- การประเมินเสริมพลัง
- การสังเคราะห์ความรู้และการจัดทำรายงาน

วัตถุประสงค์ของการอบรมครั้งที่ 1

- ❖ เพื่อเตรียมความพร้อม ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผ่านมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ
  - เข้าใจบทบาทของกลไกฯ
  - เรียนรู้ความรู้ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานตามบทบาท
  - มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ
  - การประเมินภายใน
  - กระบวนการวิจัย เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คุณภาพชีวิตคนพิการ
  - การนำเข้าข้อมูลในระบบสารสนเทศ
- ❖ วางแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ร่วมกัน